

SERGI kitapsanat

Cihat Burak: Ona giderek daha çok hayranız

Cihat Burak, dostu Mengü Ertel'e gidiş gelişlerinde eski sigara kutularının arkasından türlü kâğıt parçalarına kadar her yere bir şeyler karalamış. 'Dostun Çekmecesinden' başlığıyla sergilenen bu eskizler, desenler, rasgele ilhamlar dostluk çekmecesinden çıkmış küçük bir hazine.

FATİH ÖZGÜVEN
fozguven57@gmail.com

Esken, İstanbul boheminin daha teklifsiz, daha kalender olduğu yıllarda, ahbablığın esas olduğu zamanlarda ressamlar sık sık eşin dostun yanında şuraya buraya bir şeyler karalar, şairler meyhane masalarında arkadaşlara şiir ithaf ederlerdi. **Cihat Burak** da dostu **Mengü Ertel**'e gidiş gelişlerinde eski sigara kutularının arkasından türlü kâğıt parçalarına varıncaya kadar her yere bir şeyler karalamış, belki var olanları oraya bırakmış. '**Dostun Çekmecesinden**' adıyla **Bozlu Art Project Mongeri Binası**'nda sergilenen bu eskizler, desenler, rasgele ilhamlar işbu **dostluk çekmecesinden** çıkmış küçük bir hazine.

Bazıları daha sonra büyük tuvaler olarak göreceğimiz Burak resimlerinin eskizleri... Üzerlerine renkler vb. ayrıntılı biçimde not edilmiş. Bunlardaki eskiz tadı paha biçilmez; ressamın bitmiş işini hatırlattıkları kadar iş hakkındaki düşüncelerini de içerecek neredeyse kavramsal bir niteliğe bürünüyorlar. Diğerleri, belki dostlar arasında paylaşılan özel şakaların, cesur erotik ilhamların pervasızlığını alakasız desenlerle yan yana getiriyorlar. Kuğuyla çiftleşen Erkek Leda'ya İstanbul'a ilişkin bir mimari çizim eşlik ediyor, Burak'ın hikâyelerinde sık sık karşımıza çıkan İstanbul'un erotik yeraltı aniden bütün şehvetengizliğiyle beliriyor, kediler daima dört bir yanda kol gezerken beklenmedik bir eşya, kara bir yazıhane telefonu bütün bir İstanbul zamanını çağrıştıran 'Pop' bir nesne gibi arz-ı endam ediyor. Aralıklarla kaldığı Paris'te işlerini gören bir galericinin Cihat Burak'ın işlerine bakıp "Biraz Bizanten!" demesi boşuna değil. Burak'ın İstanbul'a ilişkin her şeyi eşit derecede önemseyişi, geçmişin İstanbul'ları ile gününün İstanbul'unu yan yana getirip seyrediş, tiryakisi olduğu Evliya Çelebi'nin masalla gerçeği karıştıran hatıratı, Reşat Ekrem Koçu'nun ansiklopedisinin İstanbul'u gibi bir şehir resmetme tutkusu tam öyle; byzantine, yani 'karmakarışık', 'dolaşık', 'labirentvari'. Ya da Doğan Kuban'ın yerinde özetiyle: "O biçimlerin değil, anıların montajını yapıyor."



Desenlerde bir tam bitmemişlik, bile bile önemsenmemişlik havası da var ki, bu hikâyeci ve ressam Cihat Burak'ın özelliklerinden biridir aynı zamanda. Bazı hikâyelerinde sadece bir manzaranın parçasını ya da bir anı tasvir etmekte yetinen, çevresini doldurmakla çok ilgilenmeyen bu desen üstadı hem yazıda hem de resimde kendine özgü bir anlar ve manzara repertuarı yaratmıştır. Bu, resim akımlarını, şehrin hallerini, ressamın duygu durumlarını aynı anda bir araya getiren emsalsiz bir kurgudur.

Sergi kitapçığında Cihat Burak için ayrıntılı bir yazı kaleme alan Oğuz Erten'in deyişiyle de Burak "Osmanlı sanatındaki iki boyutlu ve istif resim anlayışı ile ortak bir dili konuşur (...) mirası önemser ve zamanın yıpratıcılığından korumak ister." Öte yandan yalnızlığı ve kendi dünyasında ısrarı Batılıdır. Bir hikâyesinin ismi gibi hayat ve sanat sanki ona 'Zenci Kalmız!' demıştır - yani farklı... İyi ki de bu buyruğa uymuştur. Yoksa 20. yüzyılın üç çeyreğini kapsamış bu kadar kendine özgü bir sanat adamımız olmazdı. Ona giderek daha çok hayranız.

'Dostun Çekmecesinden' başlıklı Cihat Burak sergisi 31 Ağustos'a kadar Bozlu Art Project Mongeri Binası'nda.